

Vereniging van Vrijzinnigen in Fryslân

Beweging voor eigentijds geloven

INFO

Vrij & Zinnig

Voorjaar 2022

LEVENS-ECHT

De vrijzinnige beseft sterk, dat er overeenstemming tussen geloof en leven moet zijn (hij houdt van preken uit het leven) en wanneer hij vermoedt met zijn daden de hoogte der geloofsgedachten niet te kunnen evenaren, houdt hij zich licht op een afstand van het geloofsleven, zoals hij de kerkdienst verzuimt en het lidmaatschap der kerk nalaat, indien hij geen behoefte daaraan bij zich zelf constateert. Dat is de zwakke keerzijde van zijn sterke bewondering voor bijvoorbeeld Luther wanneer deze Hervormer de rijksdag te Worms weerstaat; en voor Albert Schweitzer, die door zijn woord en werk de eerbied voor het leven en de liefde van Christus in Afrika in praktijk brengt.

Uit:

... ja, maar

Wat is vrijzinnigheid dan ?

Ds. J. Visser

Uitg. De Ploeg, Utrecht

OP WEG NAAR PASEN

In deze tijd van het jaar, met uitbundige zonneschijn, krijgen we al een voorproefje van de lente. De kou ligt achter ons. Het voorjaar lacht ons tegemoet. Maar het weer lijkt in niets op de gure geopolitieke wind die er waait. Een aan flarden geschoten vrede wekt de wereld uit de illusie dat geopolitieke conflicten voortaan achter de onderhandelingstafel kunnen worden beslist. De wapenindustrie draait overuren om het zinloze geweld van een agressor te keren. Wat moet je er als vredesklerk van vinden dat wapens overtuigingen kracht bij moeten zetten? Wat moet je als iemand zomaar je huis binnenwandelt en begint te schieten? Kan dergelijk geweld nog anders beantwoord worden dan met fysiek geweld?

Ondertussen is de veertigdagentijd begonnen. We zijn onderweg naar Pasen, het feest van de opstanding, van nieuwe hoop. Meer dan ooit verlangen we naar perspectief, naar hoop van leven, naar een leven dat leefbaar is, en terugkeert naar het oude normaal.

Maar het leven blijkt niet maakbaar. We zien dat in Oekraïne, waarin het kwaad een heel volk treft. We zien dat in de zinloosheid van het lijden. In de Bijbel ontmoeten we Job, wiens leven onderworpen blijkt aan een wreed spel als gevolg van een weddenschap tussen God en de duivel. Wanneer God besluit Jobs geloof te testen en zijn handen van hem af te trekken wordt Job getroffen door een eindeloze reeks tegenslagen. Alles wordt hem ontnomen, geld en goed, gezondheid, kinderen. Job lijdt. Hij worstelt met wat hem overkomt. Hij komt in opstand tegen God en zijn lot. Maar desondanks blijft hij hardnekkig op God vertrouwen: “Als we al het goede van God aanvaardden, zouden we het kwade dan niet aanvaardden?” (Job 3:10).

Job zet ons aan het denken over de zinloosheid van lijden, de vragen die dat bij ons oproept, het niet maakbaar zijn van het leven. Hij is een stem tegen de tijdgeest in, die ons laat zien dat God erbij is, zelfs in het diepste donker. Moge dat een troost zijn voor al diegenen die door zinloos lijden van welke aard dan ook getroffen worden.

*J. Molenaar
Do. Pastor*

DIVERSITEIT IN NEDERLAND

Samen met Ds. Packiam Samuel, directeur van het Henry Martyn Institute (HMI), Internationaal Centrum voor Interreligieuze Relaties en Verzoening in India, verzorgde Corry Nicolay een middag voor predikanten over de rijkdom van diversiteit in Nederland.

Ds. Samuel vertelde toent: “Ik liep door Amsterdam en ineens stapt een man op mij af die aan mijn baard voelt. Op norske toon vraagt hij of het een moslimbaard is. In hoeverre is er oog voor de rijkdom van de diversiteit hier in Nederland?, vroeg ik mij daarna af. Op de campus van het HMI vieren we elke ochtend deze diversiteit. We vieren de verschillen, we verdiepen ons eigen geloof en we weten dat de ander dat ook doet. Ik zou iedereen in Nederland willen uitnodigen om de diversiteit met ons mee te vieren en samen met ons het geloof te verdiepen. Kom, laten we de diversiteit vieren”

Ds. Samuel kiest niet voor de dogmatische insteek met de vraag naar waarheid. Dan zijn we volgens hem te veel met het hoofd en te weinig met het hart bezig. Zoek daarom naar harmonie. Belangrijke vragen zijn:

- hoe zet je jouw God naast andere opvattingen
- hoe zet je jouw Jezus naast andere opvattingen
- hoe zet je jouw kerk of gemeenschap naast andere kerken en gemeenschappen
- hoe zet je het Koninkrijk van God naast andere koninkrijken

Ds. Samuel noemt het verschil tussen religie en geloof: “Religie wordt gemaakt door mensen, zij maken afbeeldingen van God in hun hoofd en verstand. Geloof geeft God ons mensen in ons hart en in ons verstand, geloof is een geschenk wat je mag ontvangen en aannemen. De waarheidsvraag geeft vooral problemen omdat je dan je gelijk wilt hebben.”

Dit herken ik (Corry Nicolay) ook in mijn jarenlange ervaring met geloof en diversiteit. Samen met de imam, rabbijn en hindoestaanse priesteres parkeren we bewust de waarheidsvraag. Het gaat er eerst om elkaar te willen begrijpen. Wees nieuwsgierig naar elkaar en stel vragen, dan zie je begrip en verandering optreden.

Het gaat er niet om dat je het eens bent met elkaar, maar dat je elkaar begrijpt. Het is een groot geschenk van God, dat wij elkaar kunnen begrijpen. En dit heeft Jezus ons voorgeleefd. Ik merk dat de meeste jonge mensen geen angst kennen, maar wel nieuwsgierigheid. De jeugd groeit op met die diversiteit en vindt dat meestal gewoon. Misschien is het handig om in dit geval van die jeugd te leren in plaats van andersom.

Corry Nicolay

www.kleurrijkgeloven.nl

AGENDA

Nu er geen beperkingen meer vanuit de overheid zijn opgelegd hebben wij als bestuur voorlopig weer een aantal bijeenkomsten op de agenda gezet:

14 juni High Tea bij Tineke Adema te Kollum (15.00 – 17.00 uur)
6 sept. Ledenvergadering + lunch na afloop. Kurioskerk te Leeuwarden
9 dec. Adventsviering + lunch na afloop. Kurioskerk te Leeuwarden.
(nadere informatie volgt nog)

Omdat onze pastor Catrien Bos bij de samenstelling van dit nummer eindelijk is opgeroepen voor een noodzakelijke operatie, staan er dit keer geen preekbeurten vermeld waarin zij zou voorgaan. In volgende nummers van deze INFO hopen wij daar bericht van te kunnen doen.

WAT KUNNEN LEGE HANDEN?

Je kan ze uitsteken naar iemand. Je kan er een brief mee schrijven. Er een deur mee openzetten. Je kan ze ineen slaan. Ze uit de mouwen steken, tot vuisten ballen, ze vouwen. Er een offer mee brengen. Er iemand mee zegenen.

We kunnen elkaar ermee vasthouden.

Best nog veel, toch?

MOED IS GROND ONDER DE VOETEN

Zo is de titel van een column welke Menso Rappoldt (predikant van de Grote Kerk in Emmen) schreef n.a.v. de ontwikkelingen in Oekraïne. Een column die voor mij (HB) op een hedendaagse wijze het thema van Pasen uitbeeld: dood en opstanding. Bij de pakken blijven zitten of verder gaan.

De ontwikkelingen in Oekraïne kunnen ons bang maken, maar juist in deze tijd is het belangrijk om moedig te zijn, zo meent Menso Rappoldt.

De vogels zingen in de morgen, badderen in de zon en zijn zich aan het voorbereiden op het voorjaar. De sneeuwkllokjes en narcissen staan in bloei. Het lijkt of ze in een andere wereld leven. Daar vernieuwt het leven zich en laat het de kracht van de natuur zien.

Maar eigenlijk zijn het de mensen die in een andere wereld leven. Een wereld die ze zelf vernietigen. De beelden zijn verschrikkelijk, de dreiging is beangstigend. Natuurlijk allereerst voor de mensen in Oekraïne, maar ook ver daarbuiten.

Iris de Graaf interviewde in Moskou mensen op straat. We zagen verwarring, steun voor de oorlog en veroordeling daarvan. Een jonge vrouw reageerde: ‘Het is gevaarlijk. Ik zou wel wat willen zeggen, maar ik ben heel bang.....Maar nee.....ik ben OK. Vraag maar’.

Mooi was het: ze uitte haar diepe angst en je zag dat ze in een flits beseftte dat die angst niet de overhand moest hebben. Ze herpakte zich en toonde haar moed: 'Vraag maar.' En ze sprak haar afschuw uit over de oorlog.

We zien hier een existentieel moment dat de grond van haar bestaan raakt. Angst is alleen maar vallen, geen bodem voelen, geen grond om op te staan. En dat beseftte ze: als ik niks durf te zeggen, ben ik nergens meer. Niemand meer.

Moed is grond onder de voeten hebben en daarop staan. Angst is jezelf verliezen, moed is jezelf winnen. Angst laat onrecht zijn gang gaan. Met moed houdt rechtvaardigheid stand.

Natuurlijk zijn we allemaal wel (eens) bang. Dat is logisch en niet erg. Maar er zijn momenten dat het eropaan komt en zo voelde deze vrouw dat. Ze ging staan: 'Vraag maar....'

Een teken van de levenskracht die we ook in de natuur zien.

VREDE IS DE WEG

Onder deze titel stond op 28 maart jl. op de website www.doopsgezind.nl/achtergrond een intrigerend artikel over de doperse houding met betrekking tot vrede. De schrijver Fulco van Hulst stelt dat we ons vaak te klakkeloos verschuilen achter bijbel teksten die we naar onze hand zetten. Kijken we met een ondeugdelijke exegese naar de overtuiging welke in een andere christelijke kerk centraal staat, dan zullen we ook kritisch moeten durven kijken naar de wijze waarop wij als doopsgezinden onze traditie van geweldloosheid rechtvaardigen. Een voorbeeld: het gebod 'Gij zult niet doden', waarop heeft dat betrekking ? Niet op bloedvergieten in een oorlog, maar eerder op het eigen stamverband. En mogelijk moeten we ook erkennen dat er op grond van de Bijbel ook valt te pleiten voor gewapende interventie, hoe veel moeite we daar zelf misschien ook mee hebben.

Het let niet, dat je geen diep respect kunt hebben voor mensen die weigeren de wapens op te nemen en die liever sterven dan dat zij een ander mens het leven benemen. Verre van dat. Maar het houdt ook in dat ik het recht niet heb om een ander te vertellen dat hij/zij zich niet mag verweren.

Het artikel van Fulco van Hulst trikkert me en roept herinneringen op aan een college ethiek van 35 jaar geleden. Over een 'case' in een oorlogssituatie. Waarin een man aan de ene kant van de straat loopt en aan de andere kant van de straat loopt een jongere vrouw in de zelfde richting. Verderop in de straat wordt de vrouw lastig gevallen door een soldaat van een bezettende macht. Wat doet de man, loopt hij door alsof zijn neus bloed ? Of probeert hij de vrouw te helpen waarbij hij zelf of de soldaat de dood vindt. In welk geval is hij dan ethisch onschuldig, of is hij altijd schuldig? En gezien vanuit welk perspectief ?

Maar ondertussen moeten we, zoals Fulco van Hulst stelt, vooral het leven blijven omarmen en vieren. Zowel de mijne als van de ander en is dat uiteindelijk misschien het antwoord op het geweld en de dood waarmee we worden geconfronteerd: dat we het leven en elkaar liefhebben.

Hein Bergman

(Mocht het artikel van Fulco van Hulst niet meer op de doopsgezinde website staan, laat het mij dan even weten. (h.bergman@xs4all.nl)

ANTHEM

Zoekend naar kopij voor ons blad snuffel je op het internet en in daar geplaatste kerkblaadjes. In een van de vele blaadjes vond ik het volgend artikel wat mij aanspraak vanwege de ondertiteling: "There is a crack in everything". In gewoon Nederlands: "Overal zit wel een barst in".

Tijdens een kerkdienst liet een predikant de gemeente luisteren naar het lied "Anthem" van Leonard Cohen. Een lied met een duidelijke boodschap. Juist dankzij die barst die overal in zit, krijgt het licht een kans daardoor heen te komen. Natuurlijk is er op het internet een vertaling te vinden voor hen die het Engels niet zo machtig zijn. Maar een letterlijke vertaling is niet overal even duidelijk en zeker niet dichtertlijk. Reden dat de auteur van het artikel zelf een vertaling maakte.

Anthem

The birds they sang
at the break of day
Start again
I heard them say
Don't dwell on what
has passed away
or what is yet to be.

Ah the wars they will
be fought again
The holy dove
She will be caught again
bought and sold
and bought again
the dove is never free

(refrein)

Ring the bells that still can ring
Forget your perfect offering
There is a crack in everything
That's how the light gets in.

We asked for signs
the signs were sent
the birth betrayed
the marriage spent
Yeah the widowhood
of every government
signs for all to see

Lofzang

De vogels zongen
vroeg in de morgen.
Begin opnieuw
maak je geen zorgen.
Sta niet stil
bij wat is geweest,
of ooit nog zal zijn.

Oh, oorlogen zullen
weer worden gevoerd,
de vredesduif
haar mond gesnoerd
Worden gevangen
weer opnieuw verkocht
Want vrij zal zij nooit zijn.

(refrein)

Luid dan de bel, voor wie wil horen:
Niemand wordt volmaakt geboren.
Dankzij de barst in ons bestaan,
zien wij het licht naar binnen gaan.

We vroegen steeds: Waarom?
Tekens waren er wel:
afkomst werd verraden,
relaties slechts een spel.
Regeringen, machteloos,
staan er, kijken er naar.
Signalen overal.
(ze horen nog van mij.)

I can't run no more
with that lawless crowd
while the killers in high places
say their prayers out loud
Bur they've summoned, they've
summoned up
a thundercloud
and they're going to hear from me.

(refrein)

Ring the bells that still can ring
Forget your perfect offering
There is a crack in everything
That's how the light gets in.

You can ad up the parts
But you won't have the sum
You can strike up the march
There is no drum
Every heart
To love will come
But like a refugee

(refrein)

Ring the bells that still can ring
Forget your perfect offering
There is a crack in everything
That's how the light gets in.

Ring the bells that still can ring
Forget your perfect offering
There is a crack in everything
That's how the light gets in.
That's how the light gets in.
That's how the light gets in.

Te beluisteren op YouTube:

https://youtu.be/c8-BT6y_wYg

Ik heb niets meer op
met misdadige figuren.
Met hooggeplaatste moordenaars,
die vrome boodschappen sturen.
En als ze samenzweren,
barst het onweer los.
Al dondert het ook uren,

(refrein)

Luid dan de bel, voor wie wil horen:
Niemand wordt volmaakt geboren.
Dankzij de barst in ons bestaan,
zien wij het licht naar binnen gaan.

Doe wat jij kunt doen,
zonder resultaat te zien.
Breng het kwaad tot staan,
zonder muziek misschien.
En elk hart, dat liefheeft,
zal komen en het zien.
Maar wel als vluchteling

(refrein)

Luid dan de bel, voor wie wil horen:
Niemand wordt volmaakt geboren.
Dankzij de barst in ons bestaan,
zien wij het licht naar binnen gaan.

Luid dan de bel, zodat wij horen:
Niemand wordt volmaakt geboren.
Dankzij de barst in ons bestaan,
zien wij het licht naar binnen gaan,
kan ook het licht naar binnen gaan,
zal juist het licht naar binnen gaan

WOORDLOOS: DE KWETSBARE MENS

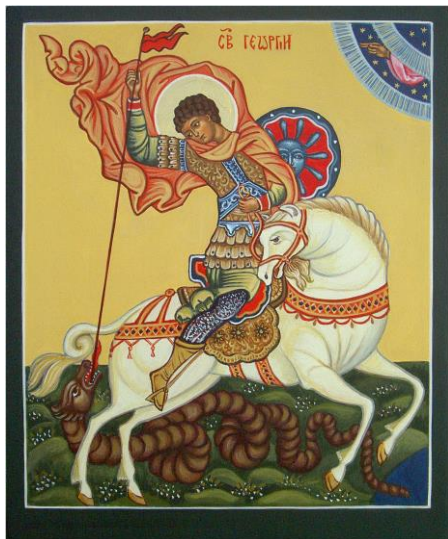
Iedereen wist dat het levenseinde van de man naderde. Men stelde hem vele vragen maar niet over God of zo, want er was gezegd dat hij dit niet wilde. En hij zweeg. Tot iemand naast hem ging zitten en woordloos contact maakte. Toen spraken zij samen. Over God of zo.

Wilma de Jong

23 april

SINT JORIS: DRAKENDODER

Sint Joris is vooral bekend geworden als de drakendoder en hij wordt dan ook stevast met een draak onder zijn voeten afgebeeld. De legenden over hem zijn talrijk en tegenstrijdig. Sommigen zeggen zelfs dat hij nooit heeft bestaan. Maar in de harten van vele gelovigen bestaat Joris in elk geval wel want wie wil er niet zijn eigen demonen temmen? Joris werd volgens de overlevering in het Midden Oosten geboren aan het eind van de derde eeuw. Hij werd officier in het leger van de Romeinse keizer. Joris weigerde deel te nemen aan de vervolgingen van de Christenen en maakte bekend zelf Christen te zijn. Daarop kreeg hij de doodstraf maar dat lukte zomaar niet. Joris overleefde tweesnijdende zwaarden, kokende olie en een gifbeker. Onthoofding maakte uiteindelijk een einde aan zijn leven. Sint Joris is de patroon van Engeland, Amersfoort, Ridderkerk en Terborg. Bovendien is hij de schutspatroon van de scouting, militairen, zadelmakers en ruiters.

KLOOSTER IN JE LEVEN

Benedictijner monnik en Theoloog des Vaderlands Thomas Quartier roept zijn lezers en luisteraars op om het klooster in je leven te zoeken en te omarmen wat erop je pad komt. Door zijn ritme van stilte, gebed en gemeenschapszin in de abdij van Leuven inspireert hij zo steeds meer mensen in de wereld, vooral door zijn interviews, boeken, muziek en hoogleraarschap aan de universiteit van Nijmegen. Het troost me omdat ik de beweging van naar binnen- en buitenkeren elke dag op die ene plek, mijn bed, ook maak. Ik geef me elke keer opnieuw over aan de stilte, diep mijn pijn en gemis op, doorleef het en probeer met al mijn kwetsbaarheid en kracht in balans te blijven.

Een telkens terugkerend verlangen naar die Ene doet mij steeds dieper zoeken en vinden en in de komende Stille Week hoop ik meer dan ooit te leren loslaten wat me soms nog te veel belast. 'Ja maar jij hebt daar als chronisch zieke toch ook alle tijd voor,' zeggen mensen nogal eens op neerbuigende toon tegen mij als ze proeven dat ik me door de stilte laat raken. Het is een groot misverstand voor wie naar me zou luisteren en mijn rijk gevulde dagen kent. Bevestiging voor wat ik zoal doe heb ik niet zo nodig, maar ontkenning hoeft nu ook weer niet. Ik weiger me te verdedigen als mensen zichzelf met hun 'druk, druk, druk' overschreeuwen, keer me nog meer naar binnen, laat het snel bij de ander, luister naar de Ander en stap in gedachten als kind weer in de huiskamer van mijn ouders en grootouders waar altijd een serene stilte hing. Zij deden alles geruisloos, vaak nog voordat de ander iets hoefde te vragen, zij leefden vanuit de kern.

Thomas Quartier treedt vanuit zijn kloostercel elke keer al zoekend en tastend met zuivere stem naar buiten.

Ik probeer dat op die ene plek ook te doen.

Doet u, doe jij op je eigen plek ook mee?

Zo kunnen we met elkaar verbonden zijn in één Vaderland en het feest van Pasen vieren.

Christine van Reeuwijk

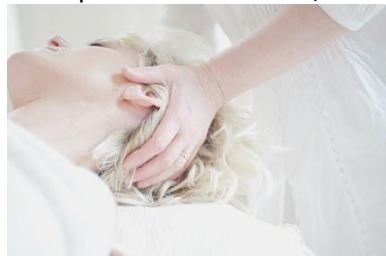
KWETSBAARHEID, een paar vragen ...

*‘Ik weet mij aan mijn naakte huid geraakt
die, niet verscholen meer, nu alle licht wil vangen.’[1]*

Onze huid wordt wel het grootste orgaan van ons lichaam genoemd. Het is onze fysieke sensor. We worden ermee aangeraakt, gestreeld, gekust, maar ook bezeerd, verwond. Daarin is een mens kwetsbaar. Wie dat weet, zal teder met dit orgaan, andermans huid, omgaan. Sommige mensen hebben of kweken een ‘dikke huid’. Dat maakt hen minder kwetsbaar. Dat deze uitdrukking overdrachtelijk bedoeld is, geeft al aan dat in onze lijfelijkeheid onze geestelijke instelling spreekt.

Is kwetsbaarheid een eigenschap, of is het een keuze? De ene mens is meer aanraakbaar dan de andere. Huidcontact speelt een grote rol, kan nabijheid uitdrukken. Maar daardoor kan ik soms ook iemand ‘te dicht op haar/zijn huid zitten’. Onze huid is in alles onze sensor.

Soms pleit iemand ervoor, dat we ‘ons kwetsbaar moeten opstellen’. Dat klinkt

als een tactiek, zelfs een trucje. Als ik maar mijn sensibele kant laat zien, zal dat ook de ander ‘ontwapenen’. Kwetsbaar willen, kunnen en durven zijn is vooral ook de bereidheid hebben je te willen laten raken en aanraken. Het is: de ander toelaten tot wie en wat ik in wezen ten diepste ben.

Maar kwetsbaarheid is daarom meer dan alleen maar een je open stellen. Het kan ook pijnlijk zijn. Het is ook: het risico nemen gekwetst, bezeerd te worden. Is zulke kwetsbaarheid onvoorwaardelijk, is dan de vraag?

Wie zelf kwetsbaar kan zijn heeft ook meer weet van de verwondbaarheid van de ander. Behoedzaamheid en eerbiediging zijn dan de paden voor de toenadering.

Wij dragen de naam van een Mens die onvoorwaardelijk dat risico nam, met de kruisdood als gevolg. Je moet maar durven ...

Sytze de Vries, dichter, theoloog, predikant en tekstschrijver

[1] Uit het gedicht ‘Dat ik de naam mag zijn van jouw verlangen’, uit: Sytze de Vries, Witgewassen woorden, De gedichten. Vught 2009.

6.

Flaggeliet

Jan fan 'e Gaastmar

T.E. Halbertsma

Sjoch, sjoch dy skea- ne ba - nen, Dat
 weag-jend wyt en blau, Dy rea - de pom- pe-
 blê - den, Dat âl - de byld fan trou! Sjoch,
 sjoch se blin-ken, sin - ken, Al - lin - ken foar in
 skoft, Sjoch, sjoch se wiu - wen, kliu - wen En
 driu- wen yn 'e loft! Dat, dat is ús
 Frys-ke flag- ge! Dat, dat is ús Frys- ke
 flag- ge! Dan om-heech, dan om-leech, Op en del mei
 wyn en wea- gen, Dan om-heech, dan om-leech,
 wiu- wend, kliu - wend, steech en dreech.

Krekt sa't dy banen weagje
 En blinke yn sinneskyn,
 Sa weagje ús wide wetters
 En blinkt de sinne 'r yn.
 Krekt sa't dy blêden teare
 En dûke aloan en wei,
 Sa teare ús pompeblêden
 En dûke en jouwe mei!
 Sa, sa waait ús Fryske flagge! (twaris)
 Dan omheech, dan omleech,
 Op en del mei wyn en weagen;
 Dan omheech, dan omleech,
 Wiuwend, kliuwend, steech en dreech.

Bliuw, banen, wite en blauwe,
 Bliuw, blêden, rea en rûn,
 Bliuw 't byld fan Fryske trouwe,
 Byn Friezen oan har grûn!
 Weagje oer ús griene greiden,
 Weagje oer ús wetterwiid;
 Bliuw 't byld fan Fryske dregens
 En Friez'ne stille striid!
 Waai, waai út no, Fryske flagge! (twaris)
 Dan omheech, dan omleech,
 Op en del mei wyn en weagen;
 Dan omheech, dan omleech,
 Wiuwend, kliuwend, steech en dreech.

1⁶ allinken = stadichwei: ndl. allengs

1⁷ kliuwe = klimme

3⁷ dregens = flinkens, degelikens

Uit: "Fryslan sjongt"

Algemiens Frysk lieteboekje mei âlde en nije sangen.

Fryske Akademy nr.125

Ljouwert 1986

MIJN HERINNERING

Het mooie van ouder worden, vind ik, is dat je tijd hebt om het voorgaande leven te overdenken.

Ik vind dat heel waardevol en wil er eentje met u delen.

In mijn jonge jaren ben ik een paar maal naar een jeugdkamp van de VCJC geweest.

En daarvan herinner ik me de dagopening rond de vlaggenmast en het lied wat we toen zongen. Het gaf me een gevoel van saamhorigheid en verbondenheid.

Ik kan dat gevoel zo oproepen.

De melodie zit nog in mijn hoofd, de woorden weet ik niet meer.

En na de dagopening een boterham met komkommer. Heerlijk!

Tineke Adema

DE GROOTSTE KRACHT IS MACHTELOOSHEID.

Het is vanzelfsprekend dat de oorlog in Oekraïne ons met afschuw vervult.

Bombardementen, steden in puin en miljoenen mensen op de vlucht. Een maand geleden maakten we ons nog druk over de coronamaatregelen en nu is dat al bijna vergeten. Nu zijn we niet alleen in verwarring over de gebeurtenissen in Oost-Europa,

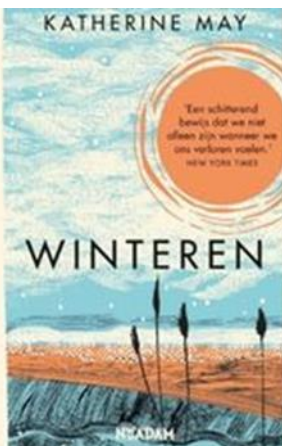
maar worden we ook geconfronteerd met onze energie-afhankelijkheid van Rusland. Allemaal de thermostaat wat naar beneden, iets minder vaak met de auto weg, rustig aan met gasverbruik en misschien wat gaan nadenken over onze vakantiebestemming.

Onze afhankelijkheid merken we ook dubbel en dwars in de portemonnee, hoewel dat vooral geldt voor mensen met de kleine beurs. (Dat laatste zit me toch niet echt lekker, ook al kan je er weinig aan veranderen.) En als klap op de vuurpijl komen er ook nog de dramatische conclusies van het nieuwe rapport van het VN-Klimaatpanel IPCC. Met elkaar maken we er een aardige puinhoop van in deze wereld. Met name de kwetsbare mensen zijn nu al wereldwijd het slachtoffer. Zij vormen een grote meerderheid van de wereldbevolking die nu al dagelijks met die gevolgen te maken heeft. De welgestelde minderheid lijkt nog steeds onwillig om te komen tot een drastische gedragsverandering. Dit alles overziend, denk ik dat onze Lieve Heer wel een enorme optimistische grondhouding moet hebben om te blijven geloven in de goede afloop van zijn schepping.

In diverse Bijbelverhalen maken wij kennis met een God die niet opgeeft om met mensen op weg te gaan. Het zijn niet de heilige boontjes waar die God op vertrouwt, maar vaak diep gevallen mensen waarmee je liever niet te maken krijgt. In die verhalen kiest God die uit of wijst hij ze aan. Hij bouwt op hen met het oog op zijn rijk van vrede en recht. Met die gevallen mensen gaat hij in zee om te komen tot “verandering ten leven”. Voor veel gelovige mensen heeft dat ook alles te maken met de betekenis van Pasen: geloven, tegen beter weten in, dat de dood wordt overwonnen door het leven. Dat klinkt erg mooi, maar ik vind dat de prijs wel heel erg hoog is, als ik zie naar de ellende en de chaos waar zoveel onschuldige mensen mee te maken krijgen. Sommigen beweren zelfs dat God met dit lijden een bedoeling heeft, zodat het zin heeft. Nou, ik vind dat het lijden in deze wereld volkomen zinloos is. Ik wil dat op geen enkele manier ophangen aan de God, waar ik mee te maken wil hebben. Ik geloof dat de grote kracht van God zijn machteloosheid is, waarmee hij mensen in beweging weet te krijgen. Dat is voor mij de betekenis van Pasen. Misschien moeten we in deze tijd gaan nadenken over de consequenties van die kracht!

*Goede Pasen toegewenst.
Ds. Andries Bakker*

RECENSIE: WINTEREN

De winter is niet echt mijn lievelingsseizoen. Alles lijkt dood. De bomen zijn kaal, de meeste struiken ook en als het groenblijvers zijn, is het bepaald niet het meest frisse groen dat je ziet. Als er dan ook nog sneeuw ligt, maakt dat alles ook nog eens kleurloos.

Natuurlijk, met een blauwe lucht erboven en een winters zonnetje erop is het allemaal prachtig. Maar met een betrokken lucht, druilerige regen en 4 graden op de thermometer is er niets aan (vind ik).

De Britse schrijfster en docent Katherine May ziet de winter als metafoor voor alle kale periodes in ons leven. In haar prachtige boek 'Winteren' (Wintering) schrijft ze: "Iedereen wintert vroeg of laat, sommige mensen winteren steeds opnieuw. Winteren is een periode in de kou. Het is een braakliggende fase in je leven, waarin je afgesneden bent van de wereld, je afgewezen voelt, buitenspel gezet, belemmerd in je vooruitgang of gedwongen in de rol van buitenstaander."

Wat een beeld! Zoals de winter bij het ritme van de seizoenen hoort en steeds terugkeert, horen kale periodes bij het ritme van het leven. De ellende is, ziet May, is dat we zo slecht zijn voorbereid op winterperiodes. Waarom is dat, vraagt ze zich af. Waarom denken we dat het bij ons altijd moet zomeren? Alles in de natuur wintert, ziet May. Planten verliezen hun blad, dieren gaan in winterslaap en vogels trekken naar zonniger streken. Geen van de planten of dieren verzet zich tegen de winter. Zich verzetten doen alleen mensen.

Vieringen van het ongewisse

May beschrijft in haar boek hoe ze zelf 'wintert' na een periode van veel te hard werken en enkele tegenslagen in haar gezin. Gaandeweg ontdekt ze de kracht van rituelen en de wijsheid die daarin verscholen ligt. Halloween, de winterzonnewende en kerst zijn in feite vieringen van het ongewisse, schrijft May ergens treffend. Die willen ons iets leren over hoe we kunnen omgaan met de winterperiodes in ons eigen leven.

Hoe dan? Juist in het donker van de winter hebben we behoefte aan houvast. En de feesten geven ons weer grip, ervaart May. Niet op het seizoen, maar op hoe we erop reageren. Zo brengen de winterfeesten het donker te binnen, ze erkennen de veranderingen die plaatsvinden en symboliseren tegelijk de dóórgaande dingen. Dat alles werkt voor May niet alleen troostrijk, maar stelt haar ook in staat naderende winters niet langer weg te duwen, maar juist eerder op te merken en zich erop voor te bereiden. Want winters zullen blijven komen en gaan, ziet ze.

Bomen

De natuur beweegt mee door al vroeg vooruit te werken. "De meeste bomen leggen al midden in de zomer hun knoppen aan en door het vallend herfstblad worden ze zichtbaar, gaaf en afwachtend, beschermd tegen de kou door een dikke schub. We merken ze zelden op omdat we denken dat we het geraamte

van de boom zien, een dood ding totdat de zon terugkeert. [Maar] de boom is alles behalve dood. Eigenlijk is hij de ziel van het bos. Hij leeft gewoon in stilte voort. Hij zal niet tot leven komen in de lente. Hij zal gewoon een nieuwe jas aantrekken en de wereld weer tegemoet treden.”

Rituelen helpen ons om mee te veren. En dat doet me denken aan advent. Advent wil ons ook voorbereiden op de winter én het weer lengen van de dagen. Daarom halen we lichtjes in huis, ontsteken we kaarsen en tellen we af naar de komst van het licht. We koesteren de knoppen aan de bomen, de lichtpuntjes in het donker. Advent als oefening in het zien van de uitlopers aan de bomen die het voorjaar aankondigen. Iets waar Jesaja al op wees: “Maar uit de stronk van Isaï schiet een telg op, een scheut van zijn wortels komt tot bloei.” Er komen andere tijden. Het blijft niet winteren.

*Aries van Meeteren
Voorganger Hardinxveld/G'dam*

Katherine May, Winteren. De kracht van rust en afzondering in moeilijke tijden, Nieuw Amsterdam 2021, 254 p. ISBN 9789046828854

ONZE HOOP

Voor een geloof, dat verdrongen wordt in vooruitstrevende, ruimdenkende en zelfstandige geest te werken, gaat de hoop leven, dat het een middel zal mogen zijn, dat helpt om traagheid van de christelijke gemeente en de stille, geïsoleerde gevoeligheid van veel buitenkerkelijken te boven te komen.

Uit:

... ja, maar, Wat is vrijzinnigheid dan ?

Ds. J. Visser

Uitg. De Ploeg, Utrecht

BLIJVEN HOPEN

Wat kunnen we doen aan de situatie in Oekraïne? Staan wij machteloos? Of kunnen we met kleine dingetjes toch iets van hoop creëren?

Afgelopen zaterdag kwamen bij ons in Gouda op de Markt honderden mensen bij elkaar om samen het *Dona Nobis Pacem* (Geef ons vrede) te zingen. Vanuit verlangen naar vrede, vanuit de zorg om de oorlog en ook omdat velen zo graag iets willen doen, iets willen bijdragen.

Het was een prachtig moment van solidariteit en kracht. En tegelijk confronteerde het mij juist ook met een de vraag op welke manier dit nu bijdraagt aan werkelijke verandering, en in hoeverre dit er nu echt toe doet.

In deze tijd voel ik me vaak meegesleept door een gevoel van machteloosheid. Het weinige wat ik kan doen voelt als een druppel op een gloeiende plaat. Het is prachtig om zo samen te zingen, maar welke zin heeft het in die grote wereld met al die ellende die maar door gaat?

En ook van anderen hoor ik dat ze dat gevoel van onmacht met zich meedragen. En dat de onzekerheid over hoe het verder zal gaan soms somber maakt. Zò dat je bijna de neiging krijgt je in je eigen cocon terug te trekken.

Mij helpt het dan om deze beroemde woorden van Vaclav Havel in herinnering te roepen (uit zijn gedicht over hoop):

“Hoop is niet hetzelfde als optimisme.
Evenmin de overtuiging
dat iets goed zal aflopen.
Wel de zekerheid dat iets zinvol is
ongeacht de afloop,
het resultaat.”

Die woorden inspireren mij om gewoon te blijven doen wat ik kan, ook al lijkt het nog zo nietig en weet ik soms niet wat het effect zal zijn of zelfs of het überhaupt effect zal hebben. Toch is het zinvol en geeft het betekenis aan ons bestaan. Zoals een kaarsje aansteken zinvol is. Of zoals de gebeden die overal worden uitgesproken van betekenis zijn, ook al is die betekenis ongrijpbaar en al helemaal niet in statistieken te vangen.

En we zijn het, zo voel ik het tenminste, verplicht aan al die dappere mensen in Oekraïne en Rusland die hun stem verheffen tegen de oorlog of woordeloos protesteren met alle risico's van dien. Voor al die mensen die geen kant op kunnen of juist ver weg van hun eigen land, ook in Nederland, proberen overeind te blijven. Voor onszelf ook, om in Gods naam onze humaniteit vast te houden.

Vasthouden aan onze hoop is een teken van die menselijkheid. Juist wie weet heeft van verdriet, van angst en van kwaad, zal de waarde van hoop beseffen. Hoop is immers een levenskunst die zowel de moed geeft de status quo onder ogen te zien als de moed om daar iets aan te veranderen.

Laten we daarom met elkaar proberen hoop te houden en zo lichtend en betekenis vol aanwezig te zijn in ons bestaan. Of het nu is door een gift, door mensen in huis te nemen, door met elkaar onze gevoelens te delen of door het zingen van een lied van vrede. Alles wat hoop geeft is zinvol, hoe klein het misschien ook lijkt.

Want (zo stelde diezelfde Vaclav Havel ooit vanuit zijn ervaring van onzekerheid en zorg): “Het is ook en vooral deze hoop die ons de kracht geeft om te leven en toch steeds nieuwe dingen te proberen, zelfs in omstandigheden die zo hopeloos lijken als de onze, hier en nu.”

Blijven hopen dus en blijven zingen en al die andere kleine dingen blijven doen, want zo helpen ze ons in de juiste richting.

*Kim Magnée-de Berg
Predikant van de vrijzinnige Federatie in Gouda*

HET LIJDEN VIEREN?

Ergens las ik over iemands ervaringen bij het toeristisch kerkbezoek in zuidelijke vakantielanden. Het was geloof ik een artikel in het kader van een beschouwing over de nieuwste bloederige geweldsfilm geïnspireerd op de kruisiging van Jezus. Wat hem getroffen had (ik meng zijn herinnering met eigen waarneming) was de uitbundigheid waarmee in de kerkelijke kunst het lijden werd uitgebeeld. Kruisigingen met etterende wonden, doornenkronen met bloedstraaltjes over het aangezicht, striemen van de geseling, heilige Sebastiaans met pijlen doorstoken, de vele heiligen met hun martelwerktuigen. De schrijver sprak van christelijk sadisme en masochisme.

Lijdensweken

In Rooms-katholieke kring wordt de gekruisigde via de crucifix, een kruis met lichaam, zo menigvuldig getoond, dat we er welhaast gewend aan raken. Protestanten lieten, wanneer ze het kruissymbool gebruikten, het kruis leeg. Het argument was: Jezus is immers opgestaan! Maar ik vermoed dat dit meer gebeurde uit anti-paapse aandrif. Want ook protestanten vierden het lijden. Ze kenden aanvankelijk geen Veertigdagentijd, maar vanaf 1750 begon men in de protestantse kerken zeven weken voor Pasen met de zogenaamde 'lijdensweken'. Het zevental werd vooral bepaald door de zeven kruiswoorden van Jezus. Alle nadruk lag(?) op het plaatsvervangend lijden van de Heer. Uit mijn jeugd herinner ik mij prekenreeksen over de zeven kruiswoorden, waarbij sommige predikers niet schroomden het kruislijden plastisch, om niet te zeggen bloedig, te beschrijven. In de meeste kerken zijn we daar gelukkig van af. Tegelijk werd zo de carnavaleske Vastenavond, die immers op dinsdag na de eerste lijdenszondag viel, geboycot. Immers ook voor protestanten waren de 'lijdensweken' een tijd van vasten. Niet door onthouding van voedsel, maar doordat in deze lijdensweken niet gekeurd en getrouwd werd.

Lijden of overwinning?

Anders dan in de Oosters-Orthodoxie ligt in het westen alle nadruk op het lijden van Jezus. Het wordt dan ook meestal verbonden met een bepaalde verzoeningsleer: het plaatsvervangend lijden voor onze zonden. Het westen raakte religieus gefascineerd door de viering en uitbeelding van het lijden. Maar lijden kun je toch niet vieren?

In het Oosten wordt Jezus' overwinning op dood en duivel gevierd. De Apostolische Geloofsbelijdenis zegt van Jezus, dat hij 'is nedergedaald ter helle'. De westerse dogmatiek, zoals de Heidelbergse Catechismus, verklaart dat als het dieptepunt van zijn lijden. Maar de eerste gemeente en de Oosterse Kerk zagen in afdaling in de Hades de triomftocht van Jezus naar het rijk der duisternis. Op ontroerende iconen zie je dan ook Jezus met zijn kruis de poort van de onderwereld open rammen. Adam reikt hij de hand en trekt hem in het licht. Achter Adam aan komen natuurlijk eerst Eva en verder een stoet heiligen. Prachtig.

In de eerste gemeente heette Goede Vrijdag 'Kruispasen' en daar klinkt al iets van de overwinning in door. Kruispasen en Opstandings- pasen waren toen één ongedeeld feest. Net als bij de joden op de Seideravond de onderdrukking in Egypte én de Exodus onlosmakelijk verbonden zijn.

*Jan de Jongh
Em. Studentenpastor*

EARNEWÂLDSTER RÛNTE / ROTONDE

In het seizoen 2021-2022 hebben we als thema gehanteerd
'As diggelfjoer' Tradysje en fernijing
'Als lopend vuur' Traditie en vernieuwing

Oorspronkelijk zou dit thema het seizoen daarvoor behandeld worden maar Covid-19 verhinderde dit. Daarom hebben we dit thema alsnog in 2021-2022 gebruikt. Omdat de kerk in Earnewoude verbouwt zou worden en de Covid-19 pandemie de nodige eisen stelde, hebben we gebruik mogen maken van de PKN-kerk in Garijp. Waar meer mensen in de zaal konden zitten met de nodige afstand tot elkaar. Dat we niet de gebruikelijke aantal bezoekers hadden, zoals we vorige jaren gewend waren, was niet verwonderlijk. Toch mochten in Garijp gemiddeld tussen de 40 – 50 bezoekers verwelkomen. Dat dit financiële consequenties had moge duidelijk zijn.

Voor het komende seizoen hebben we een nieuw programma opgezet. Dit zal weer plaats vinden in de Eben-Haëzer kerk te Earnewoude. Het vertrouwde adres aan Wildswei 6.

Het nieuwe thema is:

Mei wurden tekoart sjitte. En dochs ...
Woorden schieten tekort. En toch ...

Earnewâldster Rûnte /Ronde

Winterseizoen 2022-2023

**Mei wurden tekoart sjitte. En dochs ...
Woorden schieten tekort. En toch ...**

Datum	Spreker / spreekster	Onderwerp
06-09-2022	Dr. M. (Martien) E. Brinkman	God of godsbeeld
04-10-2022	Ds. I. (Iemke) P. Epema	Volheid
15-11-2022	Dr. T. (Teade) A. Smedes	Tot God bidden om ons van God te verlossen
17-01-2023	Dr. B (Bert) Altena	Geheimtaal of taal van het geheim
07-02-2023	Prof. Dr. H.S. (Rick) Benjamins	Een begrip van God na God
07-03-2023	Ds. J.-J. (Jan-Jaap) Stegeman	Lukaspasie - het Ijdensverhaal voor postmoderne gelovigen

LOKATIES

PKN-kerk, Wiidswei 6, EARNEWÂLD OF
PKN-kerk, Greate Buorren 21, GARYP

Zie voor actuele informatie de website

www.er-rotonde.nl

E-mail-adres

earnewaldsterrunte.rotonde@gmail.com

Telefoon: 06 20 55 80 22

Nadere informatie volgt

Of kunt u vinden op: www.er-rotonde.nl

DE LETTER WAV

De letter Wav is de zesde letter van het Hebreeuwse alfabet. De getalswaarde van de Wav is zes. Vaak vertonen de vorm en de naam een zekere overeenkomst. Dat is ook het geval bij de letter Wav, want die naam betekent (verbindings)haak. De vorm van de Wav heeft veel weg van een haak. In de Hebreeuwse taal vormt de Wav het voegwoordje 'en'. Vaak begint een verhaal in de bijbel met het woordje 'en', bijvoorbeeld bij de woorden 'en het

geschiedde'. De Wav zegt dan: onze geschiedenis komt niet uit de lucht vallen. Ze is verbonden, altijd, met Gods geschiedenis.

In een van de mystieke tradities staat de Wav voor de mens. De mens vormt de verbinding tussen de spirituele en de materiële werkelijkheid. De mens wordt naar het verhaal van Genesis 1 op de zesde dag geschapen. Vandaar dat het getal zes en de mens met elkaar in verbinding staan. Door het bewustzijn, het kostbaarste geschenk van de Eeuwige aan de mens, is de mens in staat om 'hemel en aarde' met elkaar te verbinden. Je zou dat de opdracht van de mens kunnen noemen. Daar is zij of hij op aangelegd.

*Uit: "Mystiek van de Hebreeuwse Letters"
Ruud Bartlema uitg./: Bekking & Blitz 2006*

VAN EEN BOOM DIE DE WIND WOU ZIEN

Een parabel voor de pinkstertijd

Er waren eens zeven bomen,
zeven bomen in een kring,
met nog een kleine boom in het midden,
een mooie groene vergadering.

Toen zei de kleinste boom in het midden:
Ik zou de wind wel eens willen zien.
Is hij groot of klein, met armen en benen,
of een stam zoals wij misschien?’

Toen zeiden de andere bomen,
die zeven van de buitenkant:
‘De wind is gekomen en weer verdwenen,
hij heeft geen lijf, geen mond en geen hand.’

Dat kon de middelste niet geloven:
‘Hoe weet je dan dat de wind bestaat,
als niemand hem ziet of aan kan raken,
hoe weet je dan dat hij komt en gaat?’

Toen riepen die zeven allemaal samen,
die hele groene vergadering:
‘Daar is hij al, ook jij zult hem voelen
in het binnenste hart van de kring.’

En de vragende boom in die kring van zeven
kreeg een antwoord van wuivend, ruisend groen:
‘Al kun je de wind niet zien of grijpen,
je kunt wel zien wat de wind komt doen.’

Inge Lievaart

Uit: “De adem van God”, gedichten voor Hemelvaart en Pinksteren

Uitg. Kok, Kampen 2008

Colofon

Samenstelling en redactie:

Ds. H.H.A.B. Bergman
(zie verder bij bestuur)
E-mail: h.bergman@xs4all.nl

Mevr. M.A. de Haan - van Medevoort
(zie verder bij bestuur)
E-mail: miek.archadres@gmail.com

Verschijnt 4x per jaar
Kopij zenden naar correspondentie-adres
voor de 1ste van februari, mei, augustus
en november.
Gratis voor leden en begunstigers.
Lossen nummers verkrijgbaar tegen
vergoeding van druk en portokosten.

© 2016 Een uitgave van VVG-Fryslân

De contributie voor leden bedraagt minimaal
€ 50,- per/persoon. Te voldoen op onze
bankrekening. Zie bij de penningmeester.

VVG-BESTUUR:

Ds. R. Immink Tel. 050 - 406 3289
[Groningerstraatweg 175,](#)
[9493 PB De Punt](#)
[Voorzitter](#)

Mw. M.A. de Haan - van Medevoort
Tel. 0513 - 41 82 93
[De Finne 7, 8501 PA Joure](#)
[Secretaris](#)
E-mail: secre.vvgf@gmail.com

Ds. H.H.A.B. Bergman Tel. 06 - 5518 7346
[Weegbree 14, 8265 ER Kampen](#)
E-mail: h.bergman@xs4all.nl
Penningmeester en beheer ledenbestand
Banknummer IBAN:
[NL51 RABO 0372 0099 48](#)

Mw. T. Adema Tel. 0511 - 45 12 88
[S.v.Heemstralaan 1, 9291 CR Kollum](#)

Mw. C. Tijssen Tel. 0513 - 417 396
[De Finne 14, 8501 PC Joure](#)

.....
Pastoraal-werker:
Mw. C. Bos - Switink,
[Harlingerweg 19A, 8821 LD Kimswerd](#)
Tel. 0517 - 41 49 68 of 06 - 50 40 80 82

Duif

In het christendom heeft zich een rijke duif-symboliek ontwikkeld. Heel expliciet verschijnt de duif als symbool van de Heilige Geest; in sommige kerken is hij aan de koepel boven de centrale ruimte afgebeeld, zodat de Geest als het ware boven de gemeente zweeft. Ook verschijnt deze vogel op doopvonten, wat verwijst naar de doop van Christus in de Jordaan. De duif met olijftak, symbool van nieuw leven, geldt al zeer vroeg als beeld van de ziel die tot de eeuwige rust is ingegaan; in die hoedanigheid vinden we hem op grafstenen. De vliegende duif verwijst naar de hemelvaart van Christus en de afbeelding van twaalf duiven rond een kruis symboliseert de twaalf apostelen die leven uit het kruis. De vredesbeweging, binnen en buiten het christendom, draagt de vogel in haar blazoen. De witte vredesduif is heden ten dage over de gehele wereld bekend en symboliseert de universele hoop op duurzame vrede. De wortels van deze positieve duiding liggen in de bijbel, met name door de duif in het zond-vloedverhaal en in het verhaal van Jezus' doop.